

KANNANOTTO 28.9.2009

Julkaistavissa heti

Onko Liikenneministeriön kohennettava rautatietietämystään?

Liikenneministeriön ylijohtaja Juhani Tervala kommentoi elokuussa henkilöjunien palauttamis-
toivoita välille Pieksämäki – Savonlinna muun muassa seuraavasti:

*"Bussiyhteys on varmasti edullisempi. Veikkaisin, että henkilöliikenteen järjestäminen junalla edellyttää todella paljon henkilöliikennettä. En osaa määrää sanoa, mutta veikkaisin, että siellä ei ole niin paljon liikennettä, että sinne kannattaa liikennettä järjestää."*¹

Tervala jatkaa:

"Joukkoliikenne, junaliikenne on joukkoja varten, en osaa nyt muuta sanoa siihen. Paitsi jos VR sinne järjestää liikennettä, eikä se maksa mitään, niin ei kai meillä mitään sitä vastaan ole."

Myös VR Oy:n henkilöliikennejohtaja Antti Jaatinen epäili samassa lehtiutisessa, etteivät henkilöjunat kannata, koska seudulla on vain pieniä taajamia:

"Tällä hetkellä linja-autoliikennekään ei ole kannattavaa sillä alueella, vaikka linja-autolla liikennöidään paljon kevyemmällä kalustolla kuin junalla."

Vuonna 2008 pääkaupunkiseudun lähiliikenteessä tehtiin 56.170 miljoonaa matkaa (80,3 % kaikista junamatkoista) ja kaukoliikenteessä 13.767 miljoonaa matkaa (19,7 % kaikista ju-

¹ Itä-Savo 19.8.2009 Henkilöliikenne jää haaveeksi

namatkoista). Suoritteena pääkaupunkiseudun lähiliikenne vastaa 888 miljoonaa henkilökilometriä (21,9 % kokonaissuoritteesta) ja kaukoliikenne 3.164 miljoonaa henkilökilometriä (78,1 % kokonaissuoritteesta).² Lähiliikenteessä on siis paljon matkustajia, mutta vähän suoritetta kun taas kaukoliikenteessä on vähän matkustajia mutta paljon suoritetta.

Ylijohtaja Tervalan näkemys on matkustajamääräsuuntautunut ja heijastelee vain pääkaupunkiseudun lähiliikenteen ymmärrystä. Näin pitkämatkaisten yhteyksien merkitys jää huomiotta ja henkilöjunaliikenteen mahdollisuuksien arvioiminen kokonaisuutena vääristyy.

Ylijohtaja Tervala on liikenneministeriön liikennepolitiikan osaston päällikkö. Osasto vastaa liikennejärjestelmien ja -verkkojen kehittämisestä sekä liikenneturvallisuudesta. Ennen ministeriöön siirtymistä hän on työskennellyt Tielaitoksessa. Johtuuko siis Tervalan taustasta se, että hänen arvionsa näyttävät suosivan maantieliikennettä eivätkä rautatiet saa ansaitsemaansa arvoa?

Myös henkilöliikennejohtaja Jaatisen näkemystä voidaan arvostella nimenomaan Savonlinnassa julkituotuna. VR Oy ajaa Parikkalan ja Savonlinnan väliä niin sanotuilla kiskobusseilla, joiden kapasiteetti vastaa linja-autoa. Tästä huolimatta junat eivät tarvitse yhteiskunnan tukea. Niiden keskimääräinen matkustajamäärä alle viisikymmentä on aivan eri luokkaa kuin äskettäin väitetty noin 200 matkustajaa kannattavuuden edellytyksenä.³

Liikennepolitiikassa tulee suosia ympäristöystävällistä henkilöjunaliikennettä. Liikevoiton tavoittelussaan VR Oy tekee yleisesti halutun politiikan toteuttamisen käytännössä hyvin vaikeaksi ellei jopa mahdottomaksi. Junavuorojen lakkauttaminen ja kieltäytyminen uusista yhteyksistä kääntyy maanteiden kehittämisvaatimuksiksi.⁴

Ministeriön virkamiesten tehtävänä on olla perillä vastualueensa asioista. Arvaileminen ja mutustelu sopivat poliitikoille, joiden pitäisi voida luottaa virkamiesten tietotaitoon. Johtavan virkamiehen ei tarvitse osata ulkoa yksityiskohtia, mutta arvailemisen sijaan on oltava rohkeutta myöntää lisätiedon tarve. Rautatieliikenteessä ministeriön tulee olla perillä asioista itsenäisesti eikä liiketaloudellisin periaattein toimivan VR Oy:n tiedon varassa. Liikennepolitiikan johtamisen ja päätöksenteon ei tule olla voiton tavoittelun ohjauksessa, vaikka voiton tavoittelija onkin kansakunnan omistuksessa.

Suomen Rautatiematkustajat ry

Kemijärvi

www.rautatiematkustajat.fi

Lisätietoja puheenjohtaja Kalevi Kämäräinen

040 – 551 6991, [kalevi.kamarainen\(at\)pp.inet.fi](mailto:kalevi.kamarainen(at)pp.inet.fi)

² Suomen rautatietilasto 2009 s. 33; <http://rhk-fi-bin.directo.fi/@Bin/2c0ad6606f70b3832f9014836ec5fec8/1253084972/application/pdf/2922317/srt09.pdf>

³ Kaleva 14.8.2009 Lähijuna palvelisi Oulussa kulkevia

⁴ esimerkiksi Raahen kaupunginjohtajan esitys valtatie 8:n kehittämiseksi Kalevan uutisissa 14.8.2009